

SEAT No. _____

106 & A-26
E+G

SARDAR PATEL UNIVERSITY

S.Y. B.Sc. (Home Science)

Forth Semester Examination

Wednesday, 4th April, 2018

Time: 2.00 pm to 4.00 pm

Subject: Textile Dyes [UH04CTCL07]

No. of Printed Pages : 1

Max.Marks:30

Note: Figures to the right indicate marks of the question.

- Q-1 Explain with suitable examples classification of natural dyes and their advantages and disadvantages. [06]
- OR
- Q-1 Write the history of natural dyes in detail [06]
- Q-2 Answer any three of the following [09]
1. What is auxiliary? Explain auxiliaries used in the dyeing process
 2. Explain with suitable examples chromophore and auxochrome
 3. What is dyeing? Explain any one dyeing method
 4. What are mordant dye? Explain in detail
 5. Write the differences between dyes and pigment.
- Q-3 (a) Write the properties and uses of any one following dyes. [04]
1. Direct dyes
 2. Vat dyes
- Q-3 (b) Fill in the blanks [04]
1. Paint is an example of _____ (dyes , pigment)
 2. Vat dye is _____ in water (soluble, insoluble)
 3. -OH group in dye act as a _____ (chromophore, auxochrome)
 4. Nitrobenzene is _____ (Dye , Chromogen)
- Q-4 What is true dye? Explain the classification of synthetic dyes according to application with examples. [07]

ગુજરાતી તરજૂમો

નોંધ : જમણી બાજુ દર્શાવેલા આંક પ્રશ્નના ગુણ દર્શાવે છે.

કુલ ગુણ : 30

- પ્ર-૧ કુદરતી રંગો નુ યોગ્ય ઉદાહરણો આપીને વર્ગીકરણ કરો તથા તેના ફાયદાઓ ગેરફાયદાઓ લખો. [૦૬]
- અથવા
- પ્ર-૧ કુદરતી રંગો નો ઇતિહાસ ઉદાહરણો લખો. [૦૬]
- પ્ર-૨ નીચેનામાથી ગમેતે ત્રણ ને સમજાવો [૦૯]
૧. ઓક્ઝીલીઅરી એટલે શું? ડાઇંગ ની પ્રક્રિયા મા વપરાતી ઓક્ઝીલીઅરી સમજાવો.
 ૨. યોગ્ય ઉદાહરણો આપીને કોમોફોર તથા ઓક્સોકોમ સમજાવો.
 ૩. ડાઇંગ એટલે શું? ગમેતે એક ડાઇંગ ની પદ્ધતિ સમજાવો.
 ૪. મોર્ડન્ટ ડાઇ એટલે શું ? ઉદાહરણો સમજાવો.
 ૫. ડાઇ અને પિગમેન્ટ વચ્ચે ના તફાવતો લખો.
- પ્ર-૩(અ) નીચેનામાથી ગમેતે એક ડાઇઝ ના ગુણધર્મો તથા ઉપયોગો લખો. [૦૪]
૧. ડાયરેક્ટ ડાઇઝ
 ૨. વેટ ડાઇઝ
- પ્ર-૩(બ) ખાલી જગ્યા પૂરો. [૦૪]
૧. પેઇન્ટ એ -----નુ ઉદાહરણ છે. (ડાઇઝ , પિગમેન્ટ)
 ૨. વાટ ડાઇઝ પાણી મા ----- છે. (દ્રાવ્ય, અદ્રાવ્ય)
 - ૩ ડાઇ મા -OH ગ્રુપ ----- તરીકે વર્તે છે. (કોમોફોર , ઓક્સોકોમ)
 ૪. નાઇટ્રોબેન્ઝીન ----- છે. (ડાઇ, કોમોજન)
- પ્ર-૪ સાચી ડાઇ એટલે શું? વાપરવા ની રીતો ને આધારે કુત્રીમ ડાઇઝ નુ વર્ગીકરણ ઉદાહરણો આપીને સમજાવો. [૦૭]